

TUTVU UUE 5-EUROSE PANGATÄHEGA

www.uuseuro.eu
www.euro.ecb.europa.eu

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

SISSEJUHATUS

SISUKORD

- 1 Teine seeria
- 2 Uus 5-eurone pangatäht
- 3 Lihtne kontrollida
- 4 Teise seeria kasutuselevõtt
- 5 Kes on Europe?
- 6 Teadus- ja arendustegevus ning võltsimisvastased meetmed
- 7 Europangatähtede tootmine ja jaotamine
- 8 Pangatähe kasutussüklid
- 9 Eurosüsteemi keskpangade kontaktandmed

Europangatähed ja -mündid võeti Euroopa Liidu kaheteistkümnes liikmesriigis kasutusele 1. jaanuaril 2002, kuid sellega seotud ettevalmistustööd algasid juba 1990ndate alguses. Europangatähti kasutab iga päev 332 miljonit inimest seitsmeteistkümnes euroala riigis: Austrias, Belgias, Eestis, Hispaanias, Iirimaa, Itaalias, Kreekas, Küprosel, Luksemburgis, Madalmaades, Maltal, Portugalis, Prantsusmaal, Saksamaal, Slovakkias, Sloveenias ja Soomes. Praegu on europangatähti maailmas ringluses väärtuseliselt ligikaudu sama palju kui USA dollari rahatähti.

Käesolev pressituvustus annab ülevaate teise seeria 5-eurosest pangatähest. Euroopa Keskpanka (EKP) president Mario Draghi avalikustas uue 5-eurose pangatähe kujunduse 10. jaanuaril 2013 Maini-äärse Frankfurdi arheoloogiamuuseumis. 5-eurone pangatäht emiteeritakse teise seeria pangatähtedest esimesena ja see lastakse kogu euroalal ringlusse alates 2. maist 2013.

Europangatähtede veebilehel (www.uuseuro.eu), kus tutvustatakse eelkõige europangatähtede teist seeriat ja selle turvaelemente, on teave ja allalaaditavad materjalid uue 5-eurose pangatähe (72 dpi, tähistatud sõnaga „Specimen”) ja selle turvaelementide kohta ning videoklipid, mis tutvustavad europangatähtede tootmist. Neid materjale võib avaldada, kui järgitakse rangelt europangatähtede reprodutseerimiseeskirju.¹

Lisateavet jagavad EKP pressiosakond ning eurosüsteemi riikide keskpangad.²

¹Europangatähtede reprodutseerimiseeskirjad on kättesaadavad aadressil <http://www.ecb.europa.eu/euro/html/reproduction.et.html>

²Eurosüsteemi kuuluvad EKP ja euroala riikide keskpangad.

TEINE SEERIA

Teise seeria europangatähtedel on kõrgtehnoloogilised turvaelemendid, mis on toodetud uusima tehnoloogia abil, pidades silmas edusamme turvalisuse valdkonnas. Uute pangatähtede vesimärgil ja hologrammil kujutatakse Kreeka mütoloogias tuntud Europet, kelle järgi on oma nime saanud ka Euroopa. Europangatähtede uue seeria esimesed pangatähed võetakse kasutusele 2013. aastal. See sündmus on osa jätkuvast arendustegevusest, mille tulemusel soovitakse muuta pangatähed veelgi turvalisemaks ja usaldusväärsemaks. EKP-i ja riikide keskpankadel on kohustus kaitsta europangatähtede terviklikkust ja ajakohastada

korrapäraselt nende turvaelemente. Europangatähtede teise seeria ettevalmistamine algas tegelikult juba varsti pärast esimese seeria ringluse laskmist, sest uute pangatähtede väljatootamine on aja- ja ressursimahukas.

Teise seeria pangatähed lastakse ringlusse järk-järgult mitme aasta jooksul. Esimesena võetakse alates 2. maist 2013 kasutusele väikseima nimiväärtusega ehk 5-eurone pangatäht ning seejärel lastakse ringlusse järjest suurema nimiväärtusega rahatähed. Nimiväärtused jäävad samaks: 5, 10, 20, 50, 100, 200 ja 500 eurot.

ESIMENE SEERIA

TEINE SEERIA

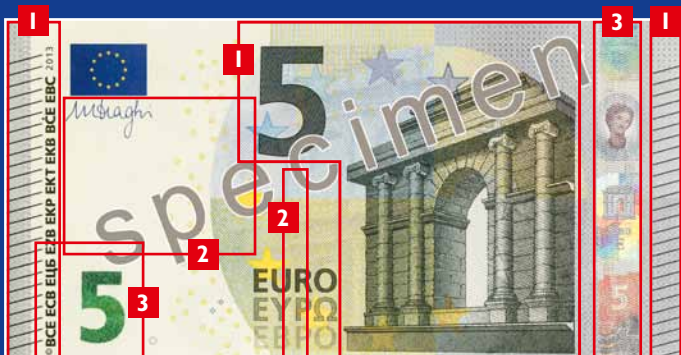

Uued pangatähed kannavad jätkuvalt edasi europangatähtede esimese seeria teemat „Ajastud ja stiilid” ja on ka samades värvitoonides, aga nende kujundust on mõnevõrra muudetud, et lisada kõrgtehnoloogilisi turvaelemente. Tänu sellele saab neid esimese seeria pangatähtedest kergesti eristada. Europangatähtedele andis värsket ilmet Berliinis töötav sõltumatu pangatähtede kujundaja Reinhold Gerstetter. Nüüd on nende kujunduses arvesse võetud riike, mis on ühinenud ELiga alates 2002. aastast. Näiteks on Euroopa kaardil Malta ja Küpros, sõna „euro” on lisaks ladina ja kreeka tähtedele ka kirillitsas ning lühend „EKP” on viie asemel üheksas eri keeles.

UUS 5-EURONE PANGATÄHT

Pangatähtede teise seeria uusi turvaelemente on lihtne ära tunda.

Teise seeria 5-eurose esikül

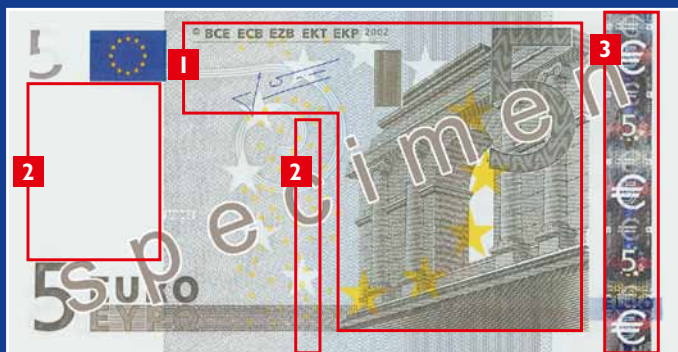

Teise seeria 5-eurose tagakül

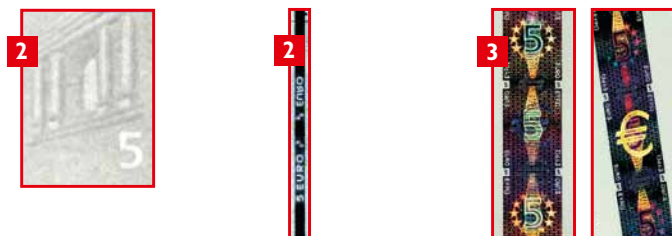

ESIMESE SEERIA 5-EURONE PANGATÄHT

Esimese seeria 5-eurose esikül

Esimese seeria 5-eurose tagakül

Õigustatud huviga kasutajatele pakub EKP europangatähtede digitaalpilt (300 dpi; TIFF-formaat, tähistatud sõnaga „Specimen“), mille puhul võltsimise ennetussüsteem ei käivitu³. Piltide saamiseks peab kasutaja allkirjastama konfidentsiaalsusdeklaratsiooni, mida saab taotleda e-posti teel aadressil info@ecb.europa.eu.

³ Võltsimise ennetussüsteem takistab personaalarvutite ja digitaaltöötamise tarkvara kasutamist turvaelementidega kaitstud pangatähtede kujutamisel ja reprodutseerimisel. Selle töötab välja 32 riigi keskpanga moodustatud ühine rahvusvaheline võltsimise ennetamise tööühm.

LIHTNE KONTROLLIDA

Ka teise seeria europangatähtede ehtsust saab edukalt kontrollida abivahendeid kasutamata. Piisab, kui pangatähte katsuda, vaadata ja kallutada. Allpool kirjeldatud turvaelementide uusi omadusi on lihtne ära tunda.

1 KATSU

Pangatähe paber – on katsudes tugev ja krabiseb.

Reljeftrükk – põhimotiivi, teksti ja nimiväärtuse trükivärv on tihedam.

> Uus

Teise seeria pangatähte vasakul ja paremal serval on tunda lühikesed reljeefsed jooned.

2 VAATA

Vesimärk – vaata pangatähte vastu valgust. Nähtavale ilmub pangatähe nimiväärtus ja akna kujutis.

> Uus – portreevesimärk

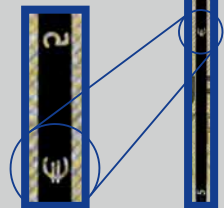
Uue pangatähe vesimärgil on näha Europe portree.

Turvaniit – vaata pangatähte vastu valgust. Turvaniit paistab tumeda ribana ja väikeses valges kirjas on näha pangatähe nimiväärtus.

> Uus

Kui esimese seeria pangatähtede turvaniidil ilmub nähtavale sõna „EURO”, siis uute pangatähtede turvaniidil on näha euro sümbol.

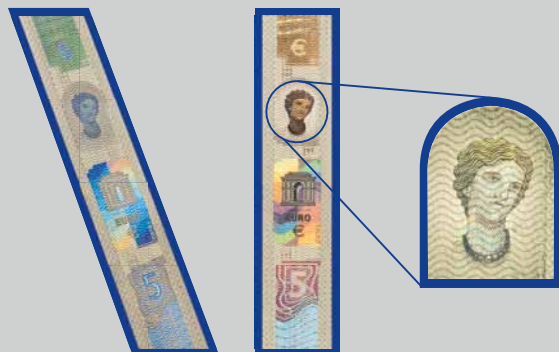

3 KALLUTA

Hologramm – pangatähte kallutades ilmub paremal pool asuval hõbedasel ribal nähtavale pangatähe nimiväärtus ja euro sümbol.

> Uus – portreehologramm

Teise seeria pangatähe hologrammil on näha Europe portree ja akna kujutis.

> Uus – smaragdroheline number

Pangatähte kallutades on vasakus alumises nurgas kujutatud läikival nimiväärtusel näha üles ja alla liikuv valgusefekt. Lisaks muutub nimiväärtuse trükivärv smaragdrohelistest tumesiniseks.

TEISE SEERIA KASUTUSELEVÕTT

> Lühülevaade:

- Uute europangatähtede mõnedel turvaelementidel on Kreeka mütoloogiast tuntud Europe portree. Europe on üks uue pangatähtede seeria tunnusjooni ning tema järgi sai oma nime ka Euroopa.
- Teise seeria pangatähed lastakse ringlusse järk-järgult mitme aasta jooksul. Esimesena võetakse kasutusele väikseima nimiväärtusega ehk 5-eurone pangatäht ning seejärel lastakse ringlusse järjest suurema nimiväärtusega rahatähed. Nimiväärtused jäävad samaks: 5, 10, 20, 50, 100, 200 ja 500 eurot.
- Europangatähtede teise seeria ülejäänud nimiväärtuste ringlusse laskmise täpne aeg otsustatakse ning avaldatakse üldsusele ja sularahakäitlejatele edaspidi.
- Europangatähtede teise seeria väljatöötamise kaasati ka sularahatöötluses kasutatavate seadmete tootjad, et nad saaksid teha ettevalmistusi uute pangatähtede kasutuselevõtuks.
- Teise seeria pangatähtedel on uued ja tõhusad turvaelemendid, mis pakuvad paremat kaitset võltsimise vastu.
- Nagu europangatähtede esimesegi seeria puhul, peeti ka uue seeria kavandamisel nõu vaegnägijatega ning nende

vajadusi on pangatähtede lõplikus kujunduses arvesse võetud.

- Esimesena lastakse ringlusse uue seeria 5-eurone pangatäht. Kuna 5-eurone on üks pangatähtedest, mis kulub ja määrdub sageda kasutamise tõttu kõige enam, on märkimisväärselt parandatud selle vastupidavust ning pangatähte katab kaitsekiht.
- Järelejäänud varude ammendamiseks lastakse uue 5-eurose kõrval mitme kuu jooksul jätkuvalt ringlusse ka esimese seeria 5-euroseid pangatähti. Seadusliku maksevahendina jäävad paralleelselt ringlusse nii esimese kui ka teise seeria europangatähtede kõik nimiväärtused.
- Üldsusele antakse piisavalt varakult teada, millal kaotab europangatähtede esimene seeria kehtivuse seadusliku maksevahendina. Esimese seeria pangatähed säilitavad siiski oma väärtuse ning neid saab piiramatult aja jooksul ümber vahetada kõigis eurosüsteemi keskpankades.

KES ON EUROPE?

> Uute europangatähtede tunnusjoon

Portreesid on pangatähtede kujunduses kasutatud läbi aegade ning uuringud näitavad, et kasutajad tunnevad need kergesti ära. Eurosüsteem otsustas kasutada uue seeria pangatähtede vesimärgil ja hologrammil Kreeka mütoloogiast tuntud Europe portreed. Portree on pärit Pariisis Louvre'i muuseumis asuvalt rohkem kui 2000 aasta vanuselt vaasilt, mis leiti Lõuna-Itaaliast. Teema valiku ajendiks oli Europe motiivi selge seos Euroopa mandriga ning lisaks annab see pangatähtedele inimliku mõõtme.

Kreeka mütoloogiast pärit Europe oli Foiniikia kuninga tütar, kelle võrgutas sõnni kuju võtnud jumal Zeus. Zeus viis Europe endaga kaasa Kreetale. Antiik-Kreekas saadi sellest legendist inspiratsiooni ja sama nimi võeti kasutusele Euroopa geograafilise nimena.

> Teabekampaania

Uued turvaelemendid täidavad oma eesmärgi üksnes siis, kui neid on kerge ära tunda. Selleks korraldavad EKP ja eurosüsteemi riikide keskpangad 2013. aastal euroala riikides europangatähtede teist seeriat ja uut 5-eurost pangatähte tutvustava teabekampaania.

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING VÕLTSIMISVASTASED MEETMED

> Uusim tehnoloogia

EKP ja riikide keskpangad ei avalda üksikasjalikku teavet oma teadus- ja arendustegevuse kohta, kuid nende eesmärk on säilitada europangatähtede kui maksevahendi terviklikkus ja võtta ennetavaid meetmeid pangatähtede võltsimise takistamiseks. Uute tehnoloogiate arendamiseks on vaja teha jõupingutusi. Eurosüsteemi teadus- ja arendustegevuse strateegias nähakse ette, et europangatähed iseenesest peaksid olema piisavalt turvalised, et pakkuda võimalikult tõhusat kaitset võltsimise vastu.

> Tõhusad võltsimisvastased meetmed

Eurosüsteem püüab anda üldsusele ja sularahakäitlejatele võimalikult palju teavet selle kohta, kuidas võltsitud pangatähti ära tunda. Samuti tagab eurosüsteem, et sularahatöötluses kasutatavad seadmed suudavad võltsinguid usaldusväärselt tuvastada ja need ringlusest kõrvaldada.

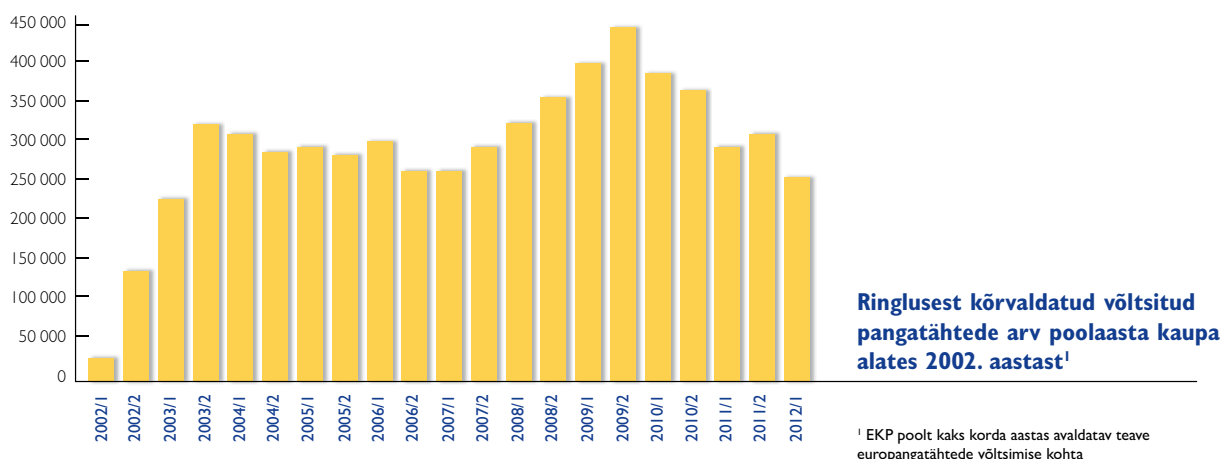
2012. aasta esimesel poolel kõrvaldati ringlusest kokku 251 000 võltsitud europangatähte. Võrreldes ringluses olevate ehtsate europangatähtede arvuga (2012. aasta esimesel poolel keskmiselt 14,6 miljardit) on võltsingute arv jätkuvalt väga väike.

Ehkki praegune võltsingute arv ei kujuta endast ohtu, peavad EKP ja riikide keskpangad olema valvsad ja muutma oma pangatähed võimalikult võltsimiskindlaks.

EKP teeb tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga (vastutab võltsitud euromüntide käsitleva teabe levitamise eest) ning riikide politseiasutuste, Europoliga ja Interpoliga. Samuti on oluline tagada, et üldsus oleks turvaelementidest hästi teadlik.

> Fookusrühmade eelistused

EKP kutsus mitmes euroala riigis kokku fookusrühmad, kes pidid andma hinnangu europangatähtede teise seeria võimalikele turvaelementidele. Välja valitud turvaelemendid kajastavad fookusrühmade eelistusi.

EUROPANGATÄHTEDE TOOTMINE JA JAOTAMINE

> Hajutatud tootmine on tõhusam

EKP-l on ainuõigus anda luba europangatähtede emissiooniks euroalal, ent pangatähtede tootmise, ringlusse laskmise, ringlusest eemaldamise, töötlemise ja ladustamise eest vastutavad riikide keskpangad ühiselt. Eurosüsteem (EKP ja riikide keskpangad) otsustab, kui palju pangatähti igal aastal toodetakse, ning jaotab tootmismahud euroala riikide keskpankade vahel. Keskpangad täidavad kokkulepitud nimiväärtuste tellimused kas ise või akrediteeritud tarnijate kaudu.

> Europangatähtede tootmine

Samamoodi kui praegu ringluses olevad pangatähed, on ka teise seeria europangatähed valmistatud puuvillpaberist, mis on katsudes tugev ja krabiseb. Mõned turvamärgid, näiteks vesimärgid ja turvaniidid, lõimitakse paberisse juba tootmisprotsessi käigus.

Pangatähtede paber toimetatakse Euroopa hästi turvatud trükikodadesse, kus europangatähti toodetakse. Tootmisel

kasutatakse eri liiki trükiplaate ja spetsiaalseid värve ning erinevaid tehnoloogiaid (sügavtrükk ja ofsettrükk, hologrammi lisamine, siiditrükk muutuva värviga nimiväärtuse puhul).

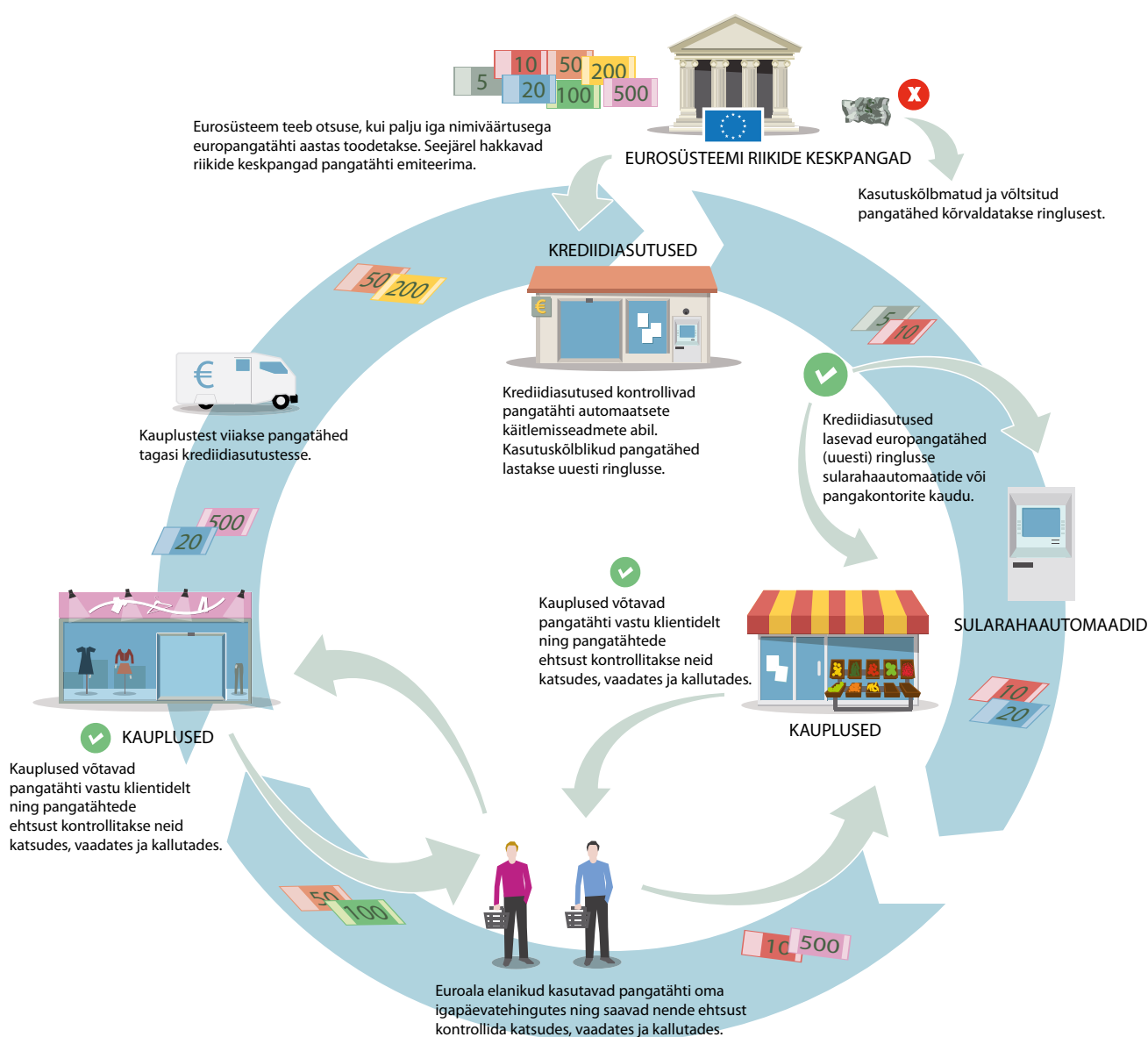
Ühine kvaliteedijuhtimise süsteem tagab kõigi europangatähtede vastavuse ühesugustele standarditele. Tootmisprotsessi käigus tehakse sadu manuaalseid ja automatiseeritud katseid. Pärast kvaliteedinõuete kontrollimist ja täitmist pakendatakse pangatähed nimiväärtuste kaupa ning ladustatakse jaotamise eel turvaruumidesse.

> Trükikojast kasutajateni

Trükikodadest viiakse pangatähed riikide keskpankade varahoidlatesse. Alates 2. maist 2013 hakkavad pangad ja teised pädevad asutused uusi 5-euroseid pangatähti tavapäraste kanalite (st pangakontorite ja sularahaautomaatide) kaudu ringlusse laskma. 2013. aasta sügiseks peaks uusi 5-euroseid pangatähti olema kogu euroalal ringluses rohkem kui esimese seeria 5-euroseid.

PANGATÄHE KASUTUSTSÜKKEL

EUROSÜSTEEMI

keskpankade kontaktandmed

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

Directorate Communications
Press and Information Division
Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt am Main
Germany
Tel.: +49 69 1344 7455
Fax: +49 69 1344 7401
E-mail: info@ecb.europa.eu
Internet: www.newfaceoftheeuro.eu
or www.euro.ecb.europa.eu

Kristin Bosman
Porte-parole / Woordvoerder
Bld de Berlaimont 14
1000 Bruxelles / Brussel
Belgique / België
Tél / Tel.: +32 2 221 46 28
Télécopie / Fax: +32 2 221 31 60
Courriel / E-mail: pressoffice@nbb.be
Internet: www.nbb.be

Zentralbereich Kommunikation
Pressestelle
Wilhelm-Epstein-Straße 14
60431 Frankfurt am Main
Deutschland
Tel.: +49 69 9566 3511
Fax: +49 69 9566 3077
E-Mail: presse@bundesbank.de
Internet: www.bundesbank.de

Avalike suhete allosakond
Estonia pst 13
15095 Tallinn
Eesti
Tel: +372 668 0965, +372 668 0745
Faks: +372 668 0954
E-post: press@eestipank.ee
www.eestipank.ee

Press office
PO Box 559
Dame Street
Dublin 2
Ireland
Tel.: +353 1 224 6299
E-mail: press@centralbank.ie
Internet: www.centralbank.ie

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΟΣΥΣΤΗΜΑ

Υπηρεσία Τύπου
Ελ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα
Ελλάδα
Τηλ.: +30 210 320 3447
Φαξ: +30 210 320 3922
E-mail: press@bankofgreece.gr
Internet: www.bankofgreece.gr

Ricardo Fernández
Jefe de la División de Relaciones con los Medios y Documentación
Alcalá, 48
E-28014 Madrid
España
Tel.: +34 91 338 5044
Fax: +34 91 338 5203
Correo electrónico: comunicacion@bde.es
Internet: www.bde.es

Olivier Aubry
Chef du service de presse
48 rue Croix-des-Petits-Champs
75001 Paris
France
Tél.: +33 1 42 92 39 29
Télécopie: +33 1 42 92 39 41
Courriel: Olivier.AUBRY@banque-france.fr
Internet: www.banque-france.fr

Paola Ansuini
Titolare della Divisione Stampa e relazioni esterne
Via Nazionale 91
00184 Roma
Italia
Tel.: +39 06 4792 3969
Fax: +39 06 4792 2253
E-mail: stampabi@bancaditalia.it
Sito Internet: www.bancaditalia.it

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΟΣΥΣΤΗΜΑ

Γραφείο Τύπου
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
Λεωφόρος Κένεντυ 80
1076 Λευκωσία
Κύπρος
Τηλ.: +357 22714465, +357 22714503
Φαξ: +357 22378151
E-mail: pressoffice@centralbank.gov.cy
Internet: www.centralbank.gov.cy

BANQUE CENTRALE DU LUXEMBOURG
EUROSYSTEM

Marc Konsbruck
Communication Officer
2, boulevard Royal
L-2983, Luxembourg
Tél.: +352 4774 4265
Télécopie: +352 4774 4910
Courriel: info@bcl.lu
Internet: www.bcl.lu

Clive Bartolo
Senior PR Officer / Kap Uffiċjal għar-RP
Piazza Kastija
Valletta VLT 1060
Malta
Tel.: +356 2550 3104 / 5
Fax: +356 2550 4950
E-mail: publicrelations@centralbankmalta.org
Internet: www.centralbankmalta.org

Herman Lutke Schipholt
Persvoorlichter
Westeinde 1
1017 ZN Amsterdam
Nederland
Tel.: +31 20 524 2712
Mobiel: +31 6 5249 6900
E-mail: h.j.lutke.schipholt@dnb.nl
Internet: www.dnb.nl

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBANK
EUROSYSTEM

Christian Gutlederer
Pressesprecher
Otto-Wagner-Platz 3
1090 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 404 20 6609
Fax: +43 1 403 17 44
E-Mail: christian.gutlederer@oenb.at
Internet: www.oenb.at

Banco de Portugal
EUROSYSTEM

Gabinete de Comunicação Institucional
Rua do Comércio, 148
1100-150 Lisboa
Portugal
Tel.: +351 213 215 358
Fax: +351 213 464 843
Correio eletrónico: press@bportugal.pt
Internet: www.bportugal.pt

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Tlačové a edičné oddelenie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 2 5787 2161
Fax: +421 2 5787 1128
E-mail: press@nbs.sk
Internet: www.nbs.sk

BANKA SLOVENIJE
BANK OF SLOVENIA
EUROSYSTEM

Sekretariat in mednarodni odnosi
Slovenska 35
1505 Ljubljana
Slovenija
Tel.: +386 1 47 19 153, +386 1 47 19 549
Faks: +386 1 47 19 724
E-pošta: pr@bsi.si
Internet: www.bsi.si

Richard Brander
Tiedottaja / Informator
Snellmaninkatu / Snellmansplatsen
PL 160 / PB 160
00101 Helsinki / Helsingfors
Suomi / Finland
Puhelin / Telefon: +358 10 831 2206
Sähköposti / Kontakt: Richard.Brandar@bof.fi
Internet: www.suomenpankki.fi /
www.finlandsbank.fi

www.uuseuro.eu
www.euro.ecb.europa.eu

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
EUROOPA KESK PANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
AN BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EURÓPAI KÖZPONTI BANK
BANK ČENTRALI EWROPEW

EUROPESE CENTRALE BANK
EUROPEJSKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEM